

Hospodárnější budovy ušetří Středočeskému kraji 470 milionů

30.3.2025 - Anežka Hesová | Economia

Více než stovku budov ve Středočeském kraji čeká v příštích deseti letech rekonstrukce, která povede k úsporám energií, vody, plynu a tepla v celkové výši 470 milionů korun. Díky takzvaným EPC projektům, u kterých se investice splácí z úspor garantovaných dodavatelem, si kraj může dovolit ambicióznější zásah do svých nemovitostí, než jaký by mu umožnil jen vlastní rozpočet a dotace. S modernizací škol, domovů sociální péče, zdravotnických a kulturních zařízení téměř za tři miliardy korun se tak Středočeský kraj pouští do zatím nejrozsáhlejšího EPC projektu v Česku.

Do přípravy projektu už kraj investoval 47 milionů, větší část těchto nákladů financoval z programu ELENA od Evropské investiční banky. „V současné fázi projektu se úpravy týkají 125 objektů. V následujících etapách to budou desítky dalších,“ představuje plány Středočeského kraje hejtmanka Petra Pecková. Už v roce 2019 kraj začal se třemi pilotními EPC projekty v pražské budově svého úřadu a ve dvou nemocnicích: v Kutné Hoře a v Mladé Boleslavi.

V minulém roce pak byla dokončena renovace dalších deseti objektů, včetně dvou krajských muzeí, čtyř škol a stanoviště zdravotnické záchranné služby. Následovat je bude více než stovka dalších budov, mezi nimi například Gymnázium Příbram, SOŠ a SOU v Kladně, Domov V Zahradách ve Zdicích, Domov seniorů TGM v Berouně, Vzdělávací institut Středočeského kraje v Rakovníku a desítky dalších. V letech 2026–2027 se pak úsporná opatření dotknou ještě 16 památkově chráněných objektů, kde je příprava a povolení stavebních úprav komplikovanější.

Základem energetických úspor ve veřejných budovách je jejich zateplení, opatření ale zahrnují řadu dalších stavebních úprav. Jde například o výměnu oken a dveří, modernizaci osvětlení, opravy střech a instalaci fotovoltiky, rekonstrukci vzduchotechniky a zefektivnění otopné soustavy. Úpravy budov mají zajistit také šetrné hospodaření s vodou.

Důležité je přitom nasazení systémů měření a regulace. „V každé zrekonstruované škole nebo jiném objektu bude určitě člověk zodpovědný za řízení projektu a celé energetické náročnosti budovy. Zároveň to hlídá samotná dodavatelská firma, protože vysoutěžený balík služeb zahrnuje po dobu deseti let i provádění energetického managementu, monitoring a analýzu spotřeb energie, optimalizaci provozu technologií a návrh dalších úspor,“ upřesňuje Pecková.

Firmy, které Středočeskému kraji zajišťují realizaci úsporných opatření, ručí za celkové roční úspory ve výši minimálně 47 milionů korun. V praxi ale mohou být i vyšší. Podle náměstka hejtmanky pro oblast regionálního rozvoje, územního plánování, dotací a sportu Jana Skopečka mohou dosáhnout až 60 milionů. Ušetřené peníze pomohou kraji financovat třímiliardovou investici a v případě, že by se jich nepodařilo dosáhnout, zaplatí rozdíl dodavatel. Velkou výhodou EPC projektů je také fakt, že se dají kombinovat s dotační podporou. Středočeský kraj díky tomu získal na tento projekt ještě 455 milionů na dotacích.

Gigantickou zakázku na modernizaci dvanácti skupin budov ve Středočeském kraji si v tendru rozdělilo sedm firem. Tři z těchto skupin a zároveň největší balíček úsporných opatření vysoutěžila společnost ENESA z holdingu ČEZ ESCO, která už ve Středočeském kraji realizovala několik EPC projektů v minulosti, mimo jiné zmíněnou rekonstrukci mladoboleslavské nemocnice dokončenou v roce 2023. Nyní firmu čeká realizace úsporných opatření v dalších 22 budovách v Kladně,

Rakovníku, Mělníku, Berouně, Příbrami a dalších městech. „Co do rozsahu se jedná o jeden z největších projektů energetických úspor v Česku. Region s naší pomocí uspoří desítky milionů korun, a navíc výrazně zvýší hodnotu renovovaných nemovitostí,“ komentuje projekt generální ředitel ENESA Pavol Fraňo.

Stavební práce budou zahájeny letos v červnu a trvat budou do konce příštího roku. U škol, které tvoří velkou část dotčených objektů, mají nejnáročnější práce probíhat během letních prázdnin, i v případě ostatních budov je ale prioritou, aby probíhající rekonstrukce co nejméně ovlivnila jejich fungování. „Obrovskou školou pro nás v tomto ohledu byla instalace úsporných opatření ve velkých špitálech v Praze – v Thomayerově nemocnici a v Nemocnici Na Homolce. Tam bylo pochopitelně zásadní, aby se během prací nepřerušil provoz, a v obou případech se to podařilo. Pro všechny objekty platí, že se možná během rekonstrukce částečně sníží uživatelský komfort, ale jejich provoz to neohrozí,“ říká generální ředitel ČEZ ESCO Kamil Čermák.

Projekt ale nepředstavuje pro Středočeský kraj jen úsporu veřejných peněz. Celková modernizace budov sníží také emise CO₂ a výrazně zvýší komfort pro uživatele objektů. „Školy i další objekty, které jsme pro tento projekt vybrali, jsou často desítky let staré a jejich provoz neodpovídá standardům 21. století. Modernizace přinese zlepšení jejich energetické náročnosti a stanou se také příjemnějším místem pro jejich uživatele. Rádi bychom v podobných projektech pokračovali i v dalších letech,“ dodává Skopeček.

Pokračovat v podobných projektech bude pravděpodobně i stále větší počet dalších subjektů veřejné správy, protože poptávka po EPC projektech stále roste. Delší zkušenost má s nimi například Pardubický kraj, kde už probíhá modernizace desítky krajských budov pomocí této metody, rozsáhlé projekty připravuje i Liberecký a Olomoucký kraj. „Stále máme v Česku tisíce budov, kterým by EPC mohlo dodat novou, moderní tvář,“ věří Čermák. Potenciál úspor ve veřejných budovách se do roku 2030 podle jeho odhadu počítá v miliardách korun.

Ministerstvo financí chce nyní zjednodušit přístup k EPC projektům i organizačním složkám státu. Poslanci v současné době projednávají pozměňovací návrh zákona, který by usnadnil využívání EPC projektů i v případě objektů vlastněných státem, jako jsou vysoké školy, fakultní nemocnice, budovy ministerstev, věznice nebo krajské hygienické stanice. Zapojení soukromého kapitálu by urychlilo modernizaci nehospodárných státních budov a přispělo k účinnější dekarbonizaci české ekonomiky.

Text vznikl ve spolupráci se společností ČEZ ESCO.

<https://archiv.hn.cz/c1-67682370-hospodarnejsi-budovy-usetri-stredoceskemu-kraji-470-milionu>